

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗДОРОВ'Я ТА ОЗНАКИ ЙОГО ПОРУШЕННЯ..	7
1.1. Загальне вчення про здоров'я і хворобу. Суспільне та індивідуальне здоров'я	7
1.2. Вплив соціальних і екологічних факторів на здоров'я людини.	25
1.3. Поняття про імунітет і імунопрофілактику	37
РОЗДІЛ 2. ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ. ТРАНСПОРТУВАННЯ ХВОРИХ	45
2.1. Характеристика елементів загального догляду за хворим. Гігієна приміщень, де перебувають хворі. Гігієна хворого	45
2.2. Лікувальні заходи, що застосовуються під час догляду за хворим	57
2.3. Контроль за станом хворого.....	73
2.4. Транспортування хворих	79
РОЗДІЛ 3. ІНФЕКЦІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ. ОСНОВИ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ	93
3.1. Загальні поняття про інфекцію. Походження інфекції. Збудники інфекційних хвороб та їх властивості. Загальні заходи профілактики інфекційних захворювань.....	93
3.2. Характеристика інфекцій дихальних шляхів і правила їх профілактики	98
3.3. Характеристика кишкових інфекцій та гельмінтозів. Правила їх профілактики	109
3.4. Характеристика інфекцій зовнішніх покривів і правила їх профілактики	115
3.5. Характеристика трансмісивних інфекцій і інфекцій, що передаються статевим шляхом. Правила профілактики	118
3.6. Нейроінфекції і правила їх профілактики	123
РОЗДІЛ 4 . ПЕРША МЕДИЧНА ДОПОМОГА ПРИ ОСНОВНИХ СОМАТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ	126
4.1. Поняття про першу медичну допомогу. Перша допомога за наявності дихальних розладів.....	126
4.2. Перша допомога при захворюваннях серцево-судинної системи	134

4.3. Перша допомога при гострих захворювання органів живота .	142
4.4. Перша допомога при захворюваннях сечової системи	145
4.5. Невідкладні стани при патології ендокринних залоз	148
4.6. Перша допомога при гострих алергічних захворюваннях	149
4.7. Перша допомога при судомному синдромі	150
4.8. Особливості захворювань у дітей раннього віку	152
Розділ 5. ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ І ТЕРМІНАЛЬНИХ СТАНАХ.....	156
5.1. Екстремальні стани	156
5.2. Термінальні стани. Серцево-легенева реанімація	161
Розділ 6. ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ТРАВМАТИЧНИХ УШКОДЖЕННЯХ.....	177
6.1. Поняття про травму. Види та класифікація травм. Механічні травми: рани. Перша допомога.....	177
6.2. Кровотечі. Способи зупинки кровотеч	182
6.4. Перша допомога при травмах голови, шиї, хребта.....	205
6.5. Травми грудної клітки.....	209
6.6. Травми живота і тазу.....	213
6.7. Мінно-вибухова травма. Травматичний шок. Синдром тривалого роздавлювання	214
Розділ 7. ДЕСМУРГІЯ. ТЕХНІКА НАКЛАДАННЯ НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНИХ ПОВ'ЯЗОК.....	218
Розділ 8. УШКОДЖЕННЯ ВНАСЛІДОК ДІЇ ХІМІЧНИХ ФАКТОРІВ. НАРКОМАНІЇ ТА ТОКСИКОМАНІЇ	229
8.1. Отруєння	229
8.2. Наркозалежність. Токсикоманія. Перша допомога у випадку отруєння наркотичними речовинами	241
Розділ 9. ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА.....	253
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ	274
ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЗЧИК	279

ВСТУП

Головним скарбом життя є не землі, що ти їх завоював, не багатства, що їх маєш у скринях...

Головним скарбом життя є здоров'я, і, щоб його зберегти, потрібно багато що знати.

(Авіцена)

Від уміння правильно і своєчасно надати першу допомогу нерідко залежить життя, здоров'я і успіх всього подальшого лікування людини. *Люди гинуть на очах у інших не тому, що інші байдужі до чужої біди, частіше за все люди, які стали свідками надзвичайної ситуації, просто не готові діяти.* Будь-яка пересічна людина може потрапити у ситуацію, коли виникає необхідність надання першої медичної допомоги.

В сучасних умовах зростання кількості глобальних і регіональних катастроф для збереження здоров'я і життя громадян країни недостатньо встановленого рівня гігієнічного виховання та санітарної культури населення. Агресивна війна Росії проти України, що триває з 2014 року, явила нові вимоги до наших громадян. В умовах бойових дій існує правило “золотої години” першої години після поранення, протягом якої повинно розпочатись надання кваліфікованої лікарської допомоги. При цьому перша медична допомога повинна бути надана одразу після поранення або травмування в порядку само або взаємодопомоги, адже за даними **ВООЗ допомога, надана протягом перших 4 хвилин, збільшує шанси на порятунок на 30%.** У зв'язку з цим кожен, хто знаходиться в зоні бойових дій, крім майстерного володіння озброєнням, гарною фізичної й тактичної підготовки, повинен досконало володіти прийомами надання медичної допомоги в бойових умовах. Знання основних постулатів тактичної медицини, що представлені в цьому посібнику, допомагають вирішити ці питання.

Вивчення курсу «Основи медичних знань і тактичної медицини» орієнтоване на надбання студентами знань з першої медичної допомоги за різних невідкладних ситуацій в умовах мирного і

воєнного часу, основних навичок з догляду за хворими людьми. Інформація, надана в посібнику, поглиблює знання щодо сучасних даних клінічної діагностики захворювань внутрішніх органів і інфекційних захворювань, дає можливість ознайомитися з сучасним станом проблеми збереження індивідуального і популяційного здоров'я.

Автори будуть вдячні за зауваження і побажання щодо представленого матеріалу, що будуть враховані в наступному виданні.

Т.В. Гищак

О.В. Долинна